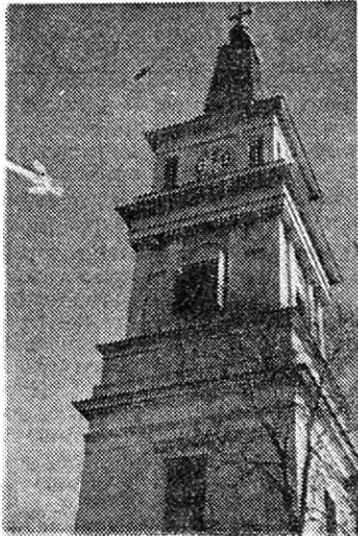

KIRKONTORNI

kiiltääpi kullassaan...

Nuoli oikealla viittaa tuomiokirkon 'ranssiin', josta pakinassa mainitaan.

Niin, niin, kohta se taas kiiltääpi, sitä se mainaa se häkkyrä siellä ylhäällä. Otsikko en uskaltanut panna lainausmerkeihin, kun en ole ihan varma, kirjoittiko Kokko-Väinö sen juuri noin. Niin muistelen.

Kirkontorni on aina ollut oululaisille rakas, ovat nämä sitten olleet minkä asteen ristittyjä hyvänsä, joten moni nytkin seuraa sekä lämmöllä että uteliaisuudella maalauspuuhia, hämmästelee, ihmettelee, puriseekin miks'ei ne maalaa valkiaksi, niin kuin ennen, johan nyt jotakin... Mutta ooppa vaiti, eikä vain tuo uusi harmaa ole vaikiampi kuin entinen vuosien tummentama valkoinen. Pettääkö silmä? Täytyy kiertää katsomaan toisellekin puolelle ja sitten täytyy tulla iltavalaistuksessa uudelleen. Tuulehan siihen valkoistakin, no niin, valkoista ja harmaata. Joku vanha muistaa, että niin oli kerran ennenkin, joku taas muistaa kuvista. Aivan oikein, nyt on oi-

kein professorin ja taiteentutkijan johdolla haettu tyyliin kuuluvat värit, empireä kuuluvat. Se kun on empireä tämä meidän Tuomiokirkkomme, ihan Engelin käsialaa, itsensä.

Paljon on tarinaa tästä kirkosta ja tornista olletkin. Muistan, miten mahdottomalta tuntui, kun isä joskus kertoi, että he olivat väkisillä tuolla kellotaulun korkeudella, siinä tasanteella — ulkopuolella. Väkisillä viidenkymmenen metrin korkeudessa. Minua jo ajatuskin huimasi, ja että mejän isä, sellainen rauhallinen mies, harkitsevainen. Myöhemmin olen kyllä ajatellut, ettei siellä harkitsematon olisi pysynytäkään. Siksi kai se minua hirvitti. Vielä mahdottomalta tuntui, kun vanha rovastimme sieltä vanhan Lyseon ikkunoista viittasi torniin ja kertoi — samanlaisen tarinan. Tarinaksi kai se useimmille jäi, sellainen pönäköitynyt provosti!

Muutamana kesänä istuin vanhoja muistelemassa Lipposen mestarin luona. Siinä tuli mieleen kysäistä, mitä hän muusti sellaisesta oululaiskirjailijajattaresta kuin Anna Jung, syntynyt Hallén, merikapteenin tytär. Kirkontornista se muistui mieleen. Tämä Jung nimittäin kirjoitti pienen hauskan kirjasen "Ann-Lis och andra barn", aito-oululaisen tarinakirjan kirjoittikin, niin ruottiksi kuin kirjoitti (sanokaa, mistä sen saa, minulta se hävisi kuin tina tuhkaan?), ja tässä hän mm. kertoo, kuin kerran siinä kirkon juurella asuva äiti Hallén tuli asioilta ja sattui vilkaisemaan — mikä lie etiäinen pannut vilkaisemaan — ylös. Auta armias, eikä siellä vain ollut hänenkin kullannmurunsa paria kiertämässä "ranssia". Arvatkaa, kiljaisiko kapteenska! Hän juoksi kirkon eteiseen, mutta en-

nen kuin hän ehti sen pitemmälle, tulla vilistivät pojat jo alas, että viuhui. Kauankos' tuo nyt kesti, kaidepuita tulivat muuta- (Jatk. siv. 4)

(Jatk. siv. 3)

missä sekunneissa. Jos ette usko, käykää katsomassa, kuinka jyrkät ne kirkonportaiden kaiheet ovat!

Muisti se Lipposen pappajostain Halléneistakin, mutta tuosta tornissa käynnistä hän muisti vielä enemmän. On toki se "ranssi" kierretty eikä vain kerran. Mutta kerran oli Villelle käydä hullusti. Kustaa oli ollut Kokon Villen, sen Fritzin perämiehen pojan, kanssa "ranssia" kiertämässä, niin kuin pojat usein. Sitten istahtivat kellotornin ikkunanlaudalle, sisäpuolelle, siististi ihan, jolloin ikkuna, joka ei ollutkaan haassa, antoi periksi, ja Ville kaatui taaksepäin ja jäi roikkumaan polviensa vaaraan.

Minulle tuli melkein hiki, ja kysyin, että... Mestari vain nau-rahti: tietysti hän kiskoi Villen takaisin, huonosti sen siinä olisi käynyt, vaikka olikin katon eikä kadun puolella.

Ei tullut kysytyksi, vieläkö senkin jälkeen kiersivät. Niinhän ne pojat tavallisesti, silloin joskus, ennenvanhaan. Tapa oli sellainen, että huusivat tornivahilta "avvainta", niinkuin Simi-Aapo kauniisti kirjoitti, kun Yrjö, raatimies-veli, lähti, että sai avvaimen...

Tornista voisi kertoa. Muistatehan vielä, minunikäiset ainakin mitä tarkoitti "Heleperin haltuun"? Heleperi eli Hällbergin ukko oli tornivahti (kuvakin museossa), joka yöllä valvoi, että eivät polttaneet kaupunkia. Heti tuutasi, jos... Minä toivotankin nyt kaikille, että "Heleperin haltuun"!

Panu.